

Spis treści

Streszczenie	11
Summary	12
1. Wprowadzenie	13
1.1. Wstęp	13
1.2. Zawartość pracy.....	14
1.3. Uwagi terminologiczne.....	15
2. Opis nieciągłego masywu skalnego na potrzeby modeli geomechanicznych	19
2.1. Rodzaje i geneza nieciągłości w masywie skalnym	19
2.2. Opis nieciągłości i sieci nieciągłości	21
2.2.1. Ogólna metodyka badań nieciągłości.....	21
2.2.2. Orientacja nieciągłości.....	23
2.2.3. Miary zagęszczenia nieciągłości	24
2.2.4. Charakterystyka powierzchni nieciągłości	30
2.2.5. Tensor nieciągłości	35
2.3. Techniki pomiarowe w rozpoznaniu geometrii nieciągłości.....	37
2.3.1. Wstęp.....	37
2.3.2. Kompas geologiczny i pomiary orientacji na odsłonięciach.....	38
2.3.3. Pomiary zagęszczenia nieciągłości na odsłonięciach	40
2.3.4. Fotogrametria cyfrowa i laserowe skanowanie odsłoneń.....	45
2.3.5. Pomiary z rdzeni wiertniczych.....	49
2.3.6. Badanie ścian otworów metodami introskopowymi i penetrometrycznymi	51
2.3.7. Metody geofizyczne w rozpoznaniu nieciągłości.....	52
2.3.8. Geofizyka otworowa w rozpoznaniu nieciągłości	56
2.3.9. Błędy i obciążenia procesu pomiarowego i ich korekcja	59
2.4. Stochastyczne modele geometrii sieci nieciągłości.....	61
2.4.1. Wstęp.....	61
2.4.2. Wyznaczenie rejonu statystycznie jednorodnego.....	63
2.4.3. Wyodrębnienie zespołów nieciągłości	63
2.4.4. Rozkłady prawdopodobieństwa orientacji nieciągłości.....	65
2.4.5. Rozkłady prawdopodobieństwa odstępów nieciągłości.....	68
2.4.6. Rozkłady prawdopodobieństwa długości nieciągłości.....	69
2.4.7. Modele koncepcyjne kształtu powierzchni nieciągłości.....	70

2.5.	Mechaniczne modele nieciągłości.....	73
2.5.1.	Wstęp.....	73
2.5.2.	Kąty tarcia w modelach ścinania	74
2.5.3.	Deformacje nieciągłości	75
2.5.4.	Liniowy model wytrzymałości na ścinanie	78
2.5.5.	Przedziałami liniowy model wytrzymałości na ścinanie.....	80
2.5.6.	Kryterium Schneidera	82
2.5.7.	Kryterium Bartona (JRC-JCS)	82
2.5.8.	Kryterium Kulatilake	84
2.5.9.	Kryterium Grasselliego.....	85
2.5.10.	Model Cundalla i Harta.....	85
2.5.11.	Model Bartona-Bandisa	87
2.5.12.	Podsumowanie	91
3.	Metody ośrodka dyskretnego w modelowaniu nieciągłego masywu skalnego ...	93
3.1.	Wstęp	93
3.2.	Mechaniczna natura nieciągłego masywu skalnego a modele symulacyjne ...	95
3.3.	Klasyfikacja metod numerycznego modelowania nieciągłego masywu skalnego	97
3.4.	Odwzorowanie nieciągłości wprost w głównych metodach symulacyjnych...	101
3.5.	Rozwiązania jawne i niejawne w czasie	107
3.6.	Metody elementów dyskretnych	108
3.6.1.	Wstęp.....	108
3.6.2.	Metoda elementów odrębnych (DEM).....	111
3.6.2.1.	Schemat obliczeniowy DEM	112
3.6.2.2.	Identyfikacja kontaktu między blokami i oddziaływania bloków	113
3.6.2.3.	Prawa ruchu bloków odkształcalnych.....	115
3.6.2.4.	Modele konstytutywne bloków	116
3.6.2.5.	Podsumowanie	116
3.6.3.	Analiza Nieciągłych Deformacji (DDA)	118
3.6.3.1.	Schemat obliczeniowy	119
3.6.3.2.	Zapobieganie wzajemnej penetracji bloków i kontakt w DDA	120
3.6.3.3.	Inne właściwości DDA	121
3.6.3.4.	Porównanie DDA i DEM	122
3.6.4.	Metody cząstek dyskretnych i spójne modele cząstkowe	124
3.6.4.1.	Rozwój metod cząstek dyskretnych.....	125
3.6.4.2.	Schemat obliczeniowy	126
3.6.4.3.	Spójne modele cząstkowe dla skał.....	127
3.6.4.4.	Inne właściwości.....	129
3.7.	Teoria bloków i metody pokrewne	132
3.7.1.	Wstęp.....	132
3.7.2.	Analiza stateczności klinów skalnych.....	133
3.7.3.	Metoda Warburtona	136
3.7.3.1.	Możliwe sposoby i kierunki przemieszczenia bloku	136

3.7.3.2.	Stateczność bloków.....	138
3.7.3.3.	Podsumowanie	138
3.7.4.	Metoda Goodmana i Shi.....	139
3.7.4.1.	Podstawowe pojęcia.....	140
3.7.4.2.	Kryteria identyfikacji i podziału bloków na grupy.....	142
3.7.4.3.	Teoria bloków dla wyrobisk korytarzowych i tuneli	144
3.7.4.4.	Uwagi do metody Goodmana i Shi.....	148
3.7.4.5.	Podsumowanie	149
3.7.5.	Rozwinięcia teorii bloków i metody pokrewne.....	150
3.7.5.1.	Uogólnienie teorii bloków uwzględniające obroty bloków.....	150
3.7.5.2.	Metoda Lina	153
4.	Podejście probabilistyczne w modelowaniu nieciągłego masywu skalnego	155
4.1.	Wstęp	155
4.2.	Metody deterministyczne a metody probabilistyczne	157
4.3.	Przegląd metod probabilistycznych w mechanice skał.....	159
4.4.	Zastosowania metod probabilistycznych w mechanice skał.....	162
4.5.	Stochastyczne symulacje stateczności zboczy skalnych i symulacja Parka....	165
4.6.	Symulacja Chana	167
4.7.	Analiza probabilistyczna Hoergera	168
4.8.	Metoda Hatzora	170
4.9.	Modele geostatystyczne Younga	173
5.	Metoda stochastycznej symulacji stateczności bloków (MSB) i stochastyczna metoda elementów odrębnych (SDEM)	176
5.1.	Wstęp	176
5.2.	Metoda Monte Carlo	177
5.2.1.	Charakterystyka metody	177
5.2.2.	Uwagi o symulacji stochastycznej	179
5.2.3.	Stochastyczna, czyli jaka?.....	180
5.2.4.	Ilustracja metody Monte Carlo.....	183
5.2.5.	Dokładność metody Monte Carlo	185
5.2.6.	Liczność próby.....	187
5.3.	Specyfika masywu skalnego o strukturze blokowej	188
5.4.	Ogólny algorytm metodyki symulacyjnej obejmującej MSB i SDEM.....	190
5.5.	Stochastyczny model sieci nieciągłości (MSB i SDEM).....	191
5.6.	Konturowy wykres prawdopodobieństwa niestateczności (MSB i SDEM)....	194
5.7.	Inne statystyki wynikowe (MSB i SDEM)	197
5.8.	Minimalna liczba eksperymentów (MSB i SDEM).....	201
5.8.1.	Wstęp.....	201
5.8.2.	Dokładność estymacji wartości średniej i kwantyla wysokiego rzędu.....	201
5.8.3.	Dokładność estymacji prawdopodobieństwa niestateczności.....	203
5.9.	Weryfikacja modeli stochastycznych (MSB i SDEM).....	203
5.10.	Szczególne elementy symulacji MSB.....	204
5.10.1.	Wstęp.....	204
5.10.2.	Wyodrębnienie bloków przemieszczalnych	205

5.10.3.	Statyka bloków przemieszczalnych.....	207
5.10.4.	Kotwy w metodzie MSB.....	208
5.10.5.	Filtr kształtu bloków.....	209
5.10.6.	Filtr rozmiaru bloków.....	209
5.10.7.	Program MSB.....	210
5.11.	Szczególne elementy symulacji SDEM.....	211
5.11.1.	Wstęp.....	211
5.11.2.	Program 3DEC.....	212
5.11.3.	Specyfika stochastycznego modelu sieci nieciągłości w SDEM/3DEC.....	215
5.11.4.	Kotwy w metodzie SDEM/3DEC.....	216
5.11.5.	Konturowy wykres prawdopodobieństwa niestateczności dla SDEM/3DEC.....	217
6.	Przykłady stochastycznej symulacji stateczności wyrobisk z zastosowaniem modeli bloków sztywnych (MSB) i odkształcalnych (SDEM).....	218
6.1.	Probabilistyczna analiza stateczności tunelu metra w Nowym Jorku dla warunków rejonu stacji Manhattan i Central Park (MSB).....	218
6.1.1.	Wstęp.....	218
6.1.2.	Warunki geologiczne w rejonie stacji Manhattan.....	219
6.1.3.	Warunki geologiczne w rejonie stacji Central Park.....	222
6.1.4.	Plan obliczeń.....	224
6.1.5.	Stateczność tunelu nieobudowanego w rejonie stacji Manhattan.....	225
6.1.6.	Stateczność tunelu nieobudowanego o obróconej osi – rejon Manhattan.....	229
6.1.7.	Stateczność tunelu w obudowie kotwowej w rejonie stacji Manhattan.....	232
6.1.8.	Stateczność tunelu nieobudowanego w rejonie stacji Central Park....	236
6.1.9.	Podsumowanie.....	240
6.2.	Probabilistyczna analiza stateczności sztolni HRL Äspö (MSB).....	240
6.2.1.	Wstęp.....	240
6.2.2.	Dane geologiczne i przyjęte założenia.....	242
6.2.3.	Dane wejściowe.....	243
6.2.4.	Wybrane wyniki dla wariantu podstawowego.....	244
6.2.5.	Stateczność tunelu w obudowie kotwowej.....	249
6.2.6.	Wyniki analizy stateczności dla wariantów dodatkowych.....	249
6.2.7.	Uwagi dodatkowe.....	251
6.3.	Analiza porównawcza schematów kotwienia tunelu West Area Combined Sewer Overflow Storage pod Atlantą (MSB).....	251
6.3.1.	Wstęp.....	251
6.3.2.	Ogólny opis warunków geologicznych.....	252
6.3.3.	Dane geologiczne i dane do obliczeń.....	253
6.3.4.	Wyniki symulacji.....	255
6.3.5.	Podsumowanie wyników.....	266
6.4.	Stochastyczna symulacja stateczności komory podziemnego składowiska zużytego paliwa jądowego Central Lager Använt Bränsle (SDEM).....	267
6.4.1.	Wstęp.....	267

6.4.2.	Opis warunków geologicznych i parametrów nieciągłości w rejonie CLAB 2	269
6.4.3.	Wspólne parametry modeli.....	271
6.4.4.	Parametry modeli dla poszczególnych serii symulacyjnych	275
6.4.5.	Wyniki	276
6.4.6.	Podsumowanie	283
6.5.	Zestawienie wyników stochastycznej symulacji stateczności komory nieobudowanej CLAB 2 z zastosowaniem SDEM i MSB	284
7.	Podsumowanie	287
Literatura	.....	289